

Taxa postală
platite in numerar
No. 224.716-929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Str.

da Baron L. Pop (vott Brassai u.)
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
posta 110, negyedévre 320, fél
évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldi
havi 1, negyedévre 3 lej, fél
évre 10 dollár, vagy
értékű valuta. Hirdetési
szerint: Az „UJ KELET”
bánsági zsidóság eg.
Cikkeink utánnyma
rá megjelölésével

Distőr 2 II e 8
Budapest

KELET

Bermentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok meg-
őrzésére és visszaküldésére nem vál-
tunk. Főszerkesztő Dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31
Szerda, 1932 febr. 17
5692. ÉV
ADAR 10. XV. ÉVF.
39. SZÁM

A katasztrófális harminc- százalék

Felelős német miniszter jelentette ki
azt a megdöbbentő tényt, hogy Németor-
szág összlakosságának immár 30 százaléka
áll munka nélkül. De hogy az elszörnyül-
ködés moraja még teljesebb legyen: Ste-
gerwald német munkügyi miniszter még
azt is hozzátette kijelentéséhez, hogy ez
a szám most már rohamosan emelkedni
fog. Talán egy vagy két hónap pereg le
csak a mai idők szenvedéseket sújtó ke-
rekén s Németország lakosságának fele
fog állni munka és kenyér nélkül.

Van-e fantázia, amely fel tudja mérni e
statistikai számadat mögött rejlő tragé-
diák és robbantó erők nagyságát? Fel
tudja-e mérni annak a horderejét, hogy
egy dolgos, szorgalmas, alkotó nép lak-
ságának fele nemcsak télen, hanem
lassu éhhalálra is lesz rövidesen ítélve?
Lehet, hogy van ilyen fantázia, de még-
inkább valószínű, hogy nincs. Vagy helye
sebben pont azok nem rendelkeznek ez-
zel a fantáziával, akiknek legnagyobb
szükségük volna rá: a népek sorsát in-
tő felelős politikusok, a gazdasági élet
vezetői, a polgári rend exponensei.

Stegerwald miniszter azonban egyike
azoknak az államférfiaknak, akik — úgy
látszik — tudnak a jövőbe látni. Ehhez
a jövőbelátáshoz ma már nem kell egyéb,
mint a realitások iránti érzék és bizonyos
matematikai képesség. Stegerwald a jelek
szerint rendelkezik ezekkel a képességek-
kel és éppen ezek a képességek ösztönzik
arra, hogy a kétségbeesés szavával for-
duljon Európa közvéleményéhez: Vigyáz-
zatok!

Egyszerű népi közmondás állapítja
meg, hogy a türelemnek is van határa.
Stegerwald német miniszter higgadtan és
józanul állapítja meg, hogy Németország
népe elérkezett a türelem végső határá-
hoz. A válság felelőtlenül közeledik mely
pontja felé s amint ezt a mélypontot el-
érte: robbanni, helyesebben robbantani
fog. Stegerwald nem mondja ki, de sejt-
teti, hogy ennek a robbanásnak elsősor-
ban Németország, de utána egész Közép-
Európa szociális rendje és gazdasági be-
rendezése fog áldozatul esni. S ez a rob-
banás annál szörnyűbb, annál eleméntá-
risabb lesz, minél nagyobb lángra kap a
kétségbeesés kanóca. Ez a kanóc máris
tulságosan vastag és máris tulságosan
szaturálva van a robbanás erejét fokozó
folyadékkal.

Nincs idő a halogatásra — állapítja
meg Stegerwald. Mindenki érzi s minde-
ki tudja, hogy tényleg nincs idő. És
mégis mindenütt halogatnak. Egész
Európa és egész Amerika olybá tűnik fel,
mintha mazochisták gyülekezete volna,
akik saját gyötrelmükben, a saját pusztu-
lásukban gyönyörködnek és szinte képes
igazmat éreznek annak elképzelésén, hogy
részt vehetnek majd a saját temetésükön.
Már pedig azok, akik lemondanak az
életéről, nem is érdemlik meg azt. A tör-
ténelem át lép rajtuk, mert az élet maga
örökkévaló és nem törődik azokkal, akik
elárulják.

Egy katona felkiáltott...

A Sanghai körül ujabban partra tett
japán katonák egy menetelő csapata ko-
porsókat szállító karavánnal találkozott.
A kopersók Nippon fiainak holttesteivel
voltak tele, akiket, miután rövid uton a
másvilágra küldtek őket, az édes anya-
földben fognak elhantolni. Nem valami
szennázócsók ujj korpék volt ez a kopersó-
szállító menet: már jól ismerjük a világ-
háborúról szóló regények leírásából és a
mozifilmek vásznán megörökített fejfa-
rengetegből.

Ami e szomorú menettel kapcsolatban
történelmi értékű megvilágítás volt —
ezuttal egy egyszerű japán közlegény
névéhez fűződik, aki talán holnap, vagy
legkésőbb holnapután szintén egy gyalu-
latlan deszkakoporsóban indul majd utnak
szeretett hazája felé. Ez az egyszerű ja-
pán katona, mikor megpillantotta a ko-
persó-karavánt, így kiáltott fel:
— Mi szükség volt erre?

A japán közlegénynek alighanem meg-
szűnt a baja e kijelentés miatt, mert kü-
lönben a hivatalos távirati irodák aligha

Megbukott Laval kormányja

PARIZS, február 16. A szenátus mai ülésén az elnök abban az irányban
intézték kérdést a jelenlévő Laval miniszterelnökhöz, hogy mikor óhajt vá-
laszolni a kormány általános politikájának ügyében elhangzott interpellációkra.
Laval azonnal válaszolt. Kijelentette, hogy Genfben nagyjelentőségű és
döntő fontosságú tárgyalások vannak folyamatban, miért is egyelőre nem
tartja szükségesnek az interpellációkra való választást. Reméli, hogy a
szenátus is ezen a véleményen van, annál is inkább, mert az elhangzott inter-
pellációkra ugysem tudna konkrét választ adni.
Laval szerint a baloldali szenátorok állandóan gúnyos megjegyzésekkel
szakitották félbe. Laval végül is felvetette a bizalmi kérdést. A szavazás
után megállapítást nyert, hogy a kormány 23 szavazattal kisebbségben ma-
radt.
A minisztertanács után Laval Doumer elnökhöz hajtatott, aki a kormány
lemondását tudomásul vette.

Románia devizakorlátozásokat léptet életbe Ausztriával és Magyarországgal szemben

Bucuresti-Bukarest, február 16.
(Az Uj Kelet tud.) Miután az osztrák
és magyar kormányokkal a közös kom-
penzációs pénztár felállítására vonat-
kozólag folytatott tárgyalások meg-
hiúsultak, Argetoianu pénzügyminiszter
a kamara tegnapi délutáni ülésén törvény
javaslatot terjesztett be, amely repres-
zív jellegű intézkedéseket vezet be a
két állammal szemben s ugyanolyan
akadályokat állít a Romániából e két
államba eszközölt kifizetések elé, mint
aminők Magyarországon és Ausztriá-
ban pihanatnyilag tennélanak. Arge-
toianu törvényjavaslata véget akar vet
ni annak az egyenlőtlen helyzetnek,
hogy amíg a romániai exportőrök a
devizakorlátozások következtében nem
képesek hozzájutni magyarországi és
ausztriai követeléseikhez, addig a ro-
mániai adósok továbbra is kötelesek
voltak a két államban lévő tartozásai-
kat rendezni.

Argetoianu javaslata a következő
intézkedéseket tartalmazza:

1. Mindazon államokkal szemben,
amelyek devizakorlátozó intézke-
désekkel léptették életbe, bármi-
nemű kifizetést csakis a Banca Natio-
nala mellett létesítendő kompenzációs
pénztár útján lehet eszközölni.
2. A kompenzációs pénztár sürgősen
életre hívandó, vezetésére a pénzügy-
minisztérium, az ipari és kereskedelmi,
valamint a külügyminisztériumok és a
Banca Nationala jelölnek ki egy-egy
delegátust.
3. A törvényhozás háza felhatalmaz-
ták a kormányt minden olyan intézke-

dés metételére, amely megvédi az or-
szág érdekeit a devizakorlátozást élet-
be léptető államokkal szemben.

2. Az említett államokkal szemben
fennálló minden tartozást kötelesek az
adósok záros határidőn belül bejelen-
teni a kompenzációs pénztárnak. Az
említett államokból csakis abban az
esetben lehet árut importálni, ha az
importőr kötelező nyilatkozatot tesz,
hogy a behozott áru ellenértékét lejben
fogja a kompenzációs pénztárhoz lefi-
zetni.

3. Romániába az említett országokból
behozott árut lejben kell számlázni, az
exportált árut pedig a rendeltetési hely
valutájában.

A kompenzációs pénztár a Banca Na-
tionala és a kormány képviselőivel egy-
üttessen folytatni fogja a tárgyalásokat az
érdekelte államokkal a fennálló követle-
sek tényleges kompenzálásának megvalósí-
tása érdekében.

4. Azok, akik a jelenlegi törvény ren-
delkezései ellen vétnek, vagy azokat ki-
járszani próbálják, egymillió lejig ter-
jedő pénzbüntetéssel és 15 naptól egy
évig terjedő börtönbüntetéssel sújtatnak.

A parlament felhatalmazza a kompen-
zációs pénztárt, hogy folytassa tovább a
tárgyalásokat a szóbanforgó államokkal
közös pénztár felállítására vonatkozólag,
amennyiben pedig az illető ország újabb
megszorító intézkedéseket léptetnének
életbe, úgy a minisztertanács ez orszá-
gokkal szemben a fennálló kereskedelmi
szerződések keretein belül további
intézkedéseket foganatosíthat, amelyek
egészen az import befizetéséig is elme-
hetnek.

tartották volna szükségesnek feljegyezni
ezt a kijelentést. Jól tették, hogy felje-
gyezték, mert ez a kijelentés történel-
mibb értékű és emberibb megnyilatkozás
volt, mint a világ összes tábornokainak,
hadvezéreinek, nagyhangú államférfiai-
nak minden bölcsessége. Logika és lelki-
meret volt benne, mecáfólasa annak a
közéletű és alattomos tervszerűséggel
terjesztett felfogásnak, mely szerint a ja-
pán nép egyszerű fia élete legfőbb gyö-
nyörűségének a harctereken való elhul-
lást tartaná s hogy a japán nép egyszerű
fiainak a szíve csak azért epednének,
hogy minél több kínai katona szive dobo-
gását hallgattassák el.

Bizonyos, hogy a fiatal japán katona
kérdésére nem azt a feleletet kapta, ame-
lyet várt. Sőt egészen bizonyos, hogy ala-
posan megbüntették, ha ugyan egy katona
résztve bűntetés, hogy esetleg később
ben kell megismerkednie a legborzalma-
sabb szenvedésekkel. De ki is feleltetett
volna egyszerű és mélységesen — szántó
kérdésére? Talán azok válaszoltak volna,
akik tényleg tudják, hogy miért van szük-

ség Sanghai körül és a világ minden volt
és leendő háborújában a gyaloglatlan ko-
porsókban szunnyadó hősi halottak ez-
reire, százezeire és millióira?

Ezek bizony nem felelhetek volna őszin-
tén az egyszerű japán katona kérdésére.
Mert ezek állandóan a házára hivatko-
znak, amikor csak a zsebeiket akarják
megtölteni, vagy a háború vérszappjából
a hatalom és a gyors meggazdagodás
aranyát akarják kicsiholni. Ezek számára
az egész háború: ezres és százezres töme-
gek pusztulása csak arra jó, hogy gyors
előmenetelt biztosítson a számukra, mi-
alatt az érdektelenek, az érdekek nevében
feláldozták a fenti örök kérdéssel szí-
vükben pusztulnak el a haremzőkön.

— Mi szükség volt erre? — kérdezte a
fiatal japán katona hangosan önmagától,
amikor honfitársainak koporsóba gyömö-
szölt holttesteit megpillantotta. Semmi
szükség nem volt rá. Csak azoknak volt
szükségük, akik az egyszerű japán kato-
nában és vágóhídra hajszolt társaiban
nem látnak egyebet, mint emberlen érde-
keik halála ítélt eszközeit.

Genfől — Bukarestig

Számoljunk le azzal a ténnyel, hogy
a Jorga-kormány megbukott.

Megbukott, bár az ezzel járó alkot-
mányos formásoknak még nem té-
tetett eleget. Ez azonban már csak
idő és módor kérdése. A kormány el
fogja hagyni helyét. Nem azért, mert
Titulescu hazaérkezett... Hanem azért,
mert rövid 10 hónap után kiderült,
hogy ez a kormányforma nem felel
meg a rendkívüli idők rendkívüli köve-
teléseinek. És mert az is kiderült, hogy
a kormányt alkotó szakértők — né-
hány tiszteletreméltó kivételtől elte-
kintve, — tapasztalatlanok és járatlan-
ok az államgépzetet bonyolult mecha-
nizmusának kezelésében.

Szükség volt erre a kísérletezésre?
A 10 hónapos kormányzás eredményte-
lensége válaszolja erre a kérdésre,
hogy nem! És mégsem lehet elvitatni,
hogy 10 hónappal ezelőtt ez a kormány
forma bizonyos mértékig indokoltnak
látszott. A 10 éves liberális és averes-
kánus kormányzás után az egész or-
szág szeméi előtt omlott össze az utol-
só politikai remény-déliláb: a nemzeti
parasztpárti kormányzás is. A politi-
kai pártokkal szemben föltöbbs barát-
ságtalan atmoszféra alakult ki. Tetem-
rehivták hangzatos ígéreiteket és pom-
pázó programjaikat az ország halódó
gazdasági élete fölött. Szemükréhány-
ták a korrupciót és azt, hogy nem az
országban, hanem párhiveiknek kor-
mányoztak.

Es azt, hogy a tisztviselők, akik teha-
telenné a kor gazdaság- és pénzügy-
technikai problémáival szemben. Jö-
jön tehát egy kormány, amelyben nem
politikusok ülnek, hanem szakképzett
tudósok, technikusok. A választók akara-
tának megkorrigálásával átugrották
azt az alkotmányos pontot is, hogy a
parlamentáris demokrácia rendszeré-
ben a mindenkori kormány a törvény-
hozó házak politikai ellenőrzése mel-
lett dolgozik.

Igy született meg a korai halálra-
ítelt új kormányzati rendszer. Különös
egyveleg volt, telve a legmégesebb pa-
radoxonokkal. Az egyik oldalon egy
parlamentre támaszkodó, de diktatóri-
kus eszközökkel dolgozó kormány. A
másik oldalon egy a parlamentárisz-
mus elvi ellenségeiből összetakolt parlamen-
ti többség. És együttesen egy a poli-
tikai pártok ellen alakított rezsim,
amely egy politikai párt, nevezetesen a
liberálisok támogatásáért eszedezett,
hogy el ne bukjak a választásokon. Kü-
lönös potpurri volt ez a rendszer, fur-
csa, amely tíz hónapon keresztül hiába
próbált kiutat keresni önmagának tra-
gikus ellentmondásaiból.

Mindezek azonban, hogy úgy mond-
juk, ideológiai szépséghibák csupán, az
alkotmányos esztétika szempontjából
kifogásolható anyajegyek. Amelyek
nem akadályozták volna meg a Jorga-
kabinet tagjait abban, hogy szakérte-
lmüket, technikai képzettségüket érve-
nyesítsék. S még sem tették meg. Nem,
mintha hiányzott volna belőlük a kész-
ség és a jóindulat. Hanem, mert vala-
mi tudományos diszciplínában való
előrehaladás még nem kvalifikál a bár-
sonyszékre. Miniszteri tevékenységhez
nem erre az absztrakt tudásra, hanem
kaszálkodói képességekre van szükség.
Nem diferenciál és integrál számítá-
sokra, hanem a mindennapi élet által
feldobott gyakorlati problémák megol-
dására.

Ehhez pedig szakértő politikusokra
és nem politizáló szakértőkre van szük-
ség.

rek

letartóztatásokat,
fiatal munkást

tescu marsa
repellek a
előtt

st, február 15.
camara délutáni ülésén
gyűzőkönyvhöz
szól, hogy ő nem mon-
dhatja el, hogy a kormány
szlovák kormány-
vezetői bevitelét.
tengert bevitelét.
ést tette, hogy
ny valutáris m-
ott. Jorga az által-
sott levélre ut-
követ utján kerü-

olja, hogy kifeje-
vből azokat a cik-
szombaton az Epa-
melyekben a la-
nada.

az Epoca a cikke-
iránylnét támadta
keket Nicolaie Fil-
azok egy embernek
artalmazták.

ágosításként közli
aban megjelent cik-
ivatalos megnyílna
nteni azokat a cik-
verescu marsall in-
azonban, amelye-
vagy más hasonló
m lehetnek csak
agánvéleményei.

ti, hogy az állami
neiacaként elláma-
ne napi kurzus-
rtékükben számít-

ria kórházak ügye-
váltása van Jorga-
solja.

zik Marinescu in-

gyváradi képviselő
z be ezután. Előbb
a ügyében beszél-
cióját betöltötték.
gazdasági krízis-
a város speciális
katasztrófális mé-
ntézkedést kér.

pirendre és meg-
odosító javaslatá

és Lapkiadó Rt.
Str. Baron L.
am. Telefon 9-7

Kényszerkölcsön, vagy vagyondézsmá?

Az összes politikai pártok az ötszázalékos vagyondézsmá ellen foglaltak állást

Hogyan történik az áldozati adó kivétele? Nem lehet vagyondézsmával sújtani a városi rétegeket, amelyek ma jövedelmi adóikat sem tudják fizetni

Tízennégymilliárd lejes bevételre számít a kormány az áldozati adóból

Bucuresti-Bukarest, február 16. Tegnap számunkban ismertettük a konverziós javaslat legújabb kinövésének, az ötszázalékos áldozati adónak a tervezését. A javaslat természetesen országtervező általános megdöbbenést keltett és előreláthatólag nem is lesz keresztülvethető jelenlegi formájában, mert az összes nagy politikai pártok az áldozati adó ellen foglaltak máris állást.

Kezünkben van az Argetoianu által javasolt módosítások pontos szövege, amelyből világosan meg lehet állapítani most már a pénzügyminiszter által tervezett „nemzeti hozzájárulás” pénzügyi és jogi karakterét. Az ötszázalékos hozzájárulást a 34. szakasz értelmében adó formájában akarja az állam kivetni a következő javakra:

1. Tíz hektáron felüli földbirtokok. Ebben a kategóriában benne foglaltatnak szőlők, kertek, dínyetermők, gyümölcsösök, öntözhető területek, erdők, halastavak és legelők is.
2. Bányák, kőbányák s az általuk bárminő más termékét értékesítő vállalatok, amelyek nem képeznek kereskedelmi társaságot.
3. Román kereskedelmi, vagy ipari társaság és intézmények tőkéje.
4. Régi és új városi ingatlanok, amelyeknek értéke egy később megállapítandó összeghez nem halad meg.
5. Állami járadékok, megyei és községi hiteltörvények, stb.

Ezeknek a javaknak az értékét az adóhatóságok jelenlegi, az adókönyvekben felvett becslések alapján állapítják meg, a módjában, hogy a jövedelmet husszal megszorozzák. Vagyis valamely ház, vagy földbirtoknak az adóhivatal által megállapított és adóalapot képező jövedelmének husszoszorosát fogják az illető ház, vagy földbirtok értékének venni. Ugyanez vonatkozik a kereskedelmi és ipari vállalatokra és bányákra is. Kész pénz semmilyen formában nem vehető áldozati adó alá.

Kényszerkölcsönnek tekintik a kormány az áldozati adót

A kormány ezt az áldozati adót kényszerkölcsönnek tekintik, amelyből körülbelül 12-14 milliárd lejes bevételre számít. A valóságban azonban nem számít ez, mint a vagyondézsmá, amely nem a jövedelmet, hanem a tényleges gyónt támadja meg. Akkor, amikor az állam alig képes a jövedelem utáni adót behajtani, vajjon lehetséges lesz-e a vagyondézsmá behajtása? Ki állítja, hogy a háztulajdonosoknak, földművelőknek van annyi pénzüik, hogy a földbirtokaik 5 százalékát készpénzben kifizethessék? Ha csak nem akarja a kormány arra kényszeríteni őket, hogy eladják ingatlanukat. De vajjon akad-e vevő a mai pénzügyi viszonyok mellett ezekre az ingatlanokra? Ez azonban csak egyik vonatkozási pontja annak a keserves problémának.

Igazságtalanságok lavinájának nyit utat a kormány

Az ingatlanok és a kereskedelmi és ipari vállalatok tőkéje értékének kiszámítása a legsúlyosabb igazságtalanságokhoz kell, hogy vezessen. Az adóhivatalok könyveiben szereplő jövedelem, amely az értékiszámítás alapját képezi, még a gazdasági konjunktúra idején is származik. Az ingatlanok értéke 20-25 százalékkal csökkent, a kereskedelmi és ipari vállalatok jöve-

delme pedig több mint felére csappant le. Elképzelhető, hogy az áldozati adóval sújtottak az adóhivatali becslés és nem a mai reális értékek után fizessék az 5 százalékot? Hiszen ez nem is 5, hanem minimálisan 7-8 százalékos vagyondézsmának felel meg.

Hogyan fogják kárpótolni a bankokat

Mint megírtuk, az áldozati adó kivételének célja az, hogy a kormánynak legyen pénze a konverziós művelet finanszírozására. Pénz nélkül ugyanis nem lehetett egy olyan megoldást találni, amely mellett megmenthető lett volna az ország hitellete, miután a

harmécéves terminus és a követelések 50 százalékos redukciója menthetetlenül pusztulásba sodorta volna a mezőgazdasági és népbankokat s hitelintézeteket. Ez pedig végredményben a Banca Nationala helyzetét is veszélyeztette volna.

Argetoianu a következőképpen tervezi a hitelintézetek kártalanítását:

A nemzeti hozzájárulás alapján az állami amortizációs pénztár kamatmentes kötelezvényeket fog kibocsátani, amelyek a tőzsdén nem jegyezhetők. Ezekből a kötelezvényekből minden bank és hitelintézet kártalanítva lesz, mezőgazdasági követeléseinek redukciója erejéig. Amilyen mértékben az

amortizációs pénztárhoz befolyának az áldozati adóösszegek, olyan mértékben fogja ezeket a kötelezvényeket az amortizációs pénztár a bankoktól visszaváltani. A konverzióval kapcsolatosan Argetoianu javaslata a következő fontos ujtásokat tartalmazza még:

Váltót kell adni a mezőgazdasági adósoknak

A 36. szakasz értelmében azok a mezőgazdák, akik kényszerregegyezséget kötnek, kötelesek tartozásuk erejéig váltót adni a hitelezőknek, akkor is, ha tartozásukat jelzálog, vagy egyéb biztosíték garantálja, mindazon intézetek, amelyeknek követeléseit konvertálják, vagy kényszerregegyezésbe iktatják, beváltott és latens tartalékjaikat felhasználhatják mérlegük kiegyensúlyozására, a kereskedelmi törvény által előírt formalitások nélkül is.

Az összes pártok a vagyondézsmá ellen

Bucuresti-Bukarest, február 16. A nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa ma délelőtt Mironescu elnökletével ülést tartott, amelyen antiszociálisnak deklarálták Argetoianu áldozati adójavaslatát és az ellen határozottan állást foglaltak. Ugyancsak ülést tartott a liberális párt parlamenti csoportja is, amelynek állásfoglalása azonos a nemzeti parasztpártival. George Bratianu egyenesen állam-bolsevizmusnak bélyegezte Argetoianu javaslatát és kijelentette, hogy kivonja pártjának képviselőit a konverziót előkészítő bizottságból.

Ujra kiujultak a szélsőséges zavargások Spanyolországban

A kormány csapatai mindenütt urai a helyzetnek

Párizs, február 16. Madridban és Spanyolország több városában a szélsőségesek elítelt társaik daporálása miatt tiltakozó sztrájkokat és zavargást igyekeztek szítani. Madridban a sztrájkparancsok csak kevesen engedelmeskedtek, mire az agitátorok forgalmi zavarok keltésével s röpcédulákkal szándékoztak pánikot kelteni. A hamis hírek terjesztése nem érte el a ki-

vánt hatást. A község segédkezett a karhatalomnak s több agitátort rendőr kézre juttatott.

Barcelonában bombaexplúziókkal óhajtottak a szindikalisták pánikot kelteni. A sztrájk itt is esődtől mondott. 60 embert, köztük több anarkistát és volt gályarabot letartóztattak. Sevillában a sztrájkot összeütközések követték. Tarrasaban a szélsőségesek még

ostromolták a városházát, a polgármestert foglyul ejtették s vörös zászlót tűztek ki a hatalom bírtokbavétele jeléül a városházára. Katonaszókat vezényeltek ki ellenük s a csapatok vissza is foglalták a baloldali forradalmároktól az átvett közintézményeket. A városban a letartóztatások folyamatban vannak.

Ahol a prefektus rendőrökkel tereli a zsidókat a cuzista népgyűlésre

Kormánypárti-cuzista Idili Campulungban. Egy csernovici lap szerint Robu cuzista képviselő zsidó pénzzel folytat antiszemita agitációt

Cernauti-Csernovitz, február 16. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti-paraszt párt hivatalos lapja, a „Cuvantul Tărănimii” közli a következő tanulságos és humoros momentumokban bővelkedő tudósítást, amelynek megértéséhez tudni kell, hogy a cuzisták Bukovinában a nemzeti-parasztpártnak számos hívet hódították el.

„A kormány támogatásával a cuzisták hétfőre gyűlést hívtak egybe Campulungba. De minthogy Cămpulungban az emberek sokkal okosabbak, semmint hogy felülnének azoknak, akik kifelé ordítana a zsidók ellen, befelé pedig a legszorosabb kapcsolatokat tartják fenn a zsidókkal, Voia vármegyei prefektus elrendelte, hogy ezen a napon — országos vásár napja volt — a város összes üzleteit és kocsmáit zárják be. Így akarta a kormány kényszeríteni az embereket, hogy részt vegyenek a város főterére összehívott gyűlésen, ahol egyébként is sok ember tartózkodott.

Délben 12 órakor trombitaszó mellett megjelenik két kehes lótló húzott szánkóban Robu képviselő. Botjára támaszkodva, ami nála a fejét helyettesíti. A zsidó Birkenfeldet, akivel együtt jött Cămpulungba, otthagyta a prefektus és megmondotta neki, várja meg, amíg vége lesz a gyűlésnek. Nem érdekelt, hogy a cuzista gyűlésen, amelyen néhány szomszéd községbeli szájtató paraszt képezte a hallgatóság-

got, résztvevett egy csomó zsidó is. Ezeket a prefektus kényszerítette a rendőrség után arra, hogy résztvegyenek a gyűlésen és meghallgassák Robut.

Robu természetesen habzó szájjal beszélt ismét. Szétosztotta a parasztok között az egyházi alap erdőit és a zsidók vagyonát. Néhány paraszt megkérdezte, hogy miért hagyta a prefekturán Birkenfeldet, miért nem hozta el a gyűlésre? Robu nem tudott mit válaszolni erre a kérdésre. Az emberek jóízűen nevettek és otthagyták. Csak a vamai szájtatók maradtak körülötte, mert ezek nem tudták megérteni, mi történt. Miután Robu látta, hogy az emberek szétszélednek, elment a prefekturára, ahol várt reá Birkenfeld és Voia prefektus. Robu bement a prefektushoz, kísérőit pedig kint hagyta az utcán.

A szerencsétlen parasztok majd megfagytak a rettenetes hidegben és keresztet vetve indultak haza, mondván, hogy Robu megint becsapta

őket és nem adta meg nekik a pénzt, amit ígért, hogy részvegyenek a gyűlésen.

Igy végződött a campulungi cuzista komédia. Ahol az emberek okosak, ott nem ver gyökeret a cuzista anarchia, akármennyit is fizetne Robu a Birkenfeld pénzből.

Eddig szól a nemzeti parasztpárti lap cikke. Eltekintve attól, hogy a lap a zsidókkal való barátkozással szeretné Robut a parasztok előtt kompromittálni, ami ugyancsak tiszteletreméltó cuzista mentalitás, a cikk a bukovinai cuzista uralomnak néhány érdekes momentumára világít rá. Egészen hihetetlenül hangzik például az, hogy a vármegyei prefektus rendőrökkel kényszeríti a campulungi zsidókat a cuzista gyűléseken való részvételre. Hihetetlen és mégsem meglepő. Elelkező leg: logikus következménye Jorga és Cuza parlamenti összecsoportolásainak és annak a sovén reakciós politikának, amelyet ez a kormány kezdettől fogva folytat.

A bombay hatóságok Gandhi angol titkárnőjét is letartóztatják

London, február 16. Bombayban a hatóságok a statáriumrendeletre való hivatkozással felszólították Miss Sladet, Gandhi angol titkárnőjét a város 24 órában belül történő elhagyására. Ellenkező esetben a titkárnőt le fogják tartóztatni. Miss Slade kijelentette,

hogy a felhívásnak nem tesz eleget s csak azt kérte, hogy letartóztatása nap pal következze be, hogy éjszakai álmát ne zavarják meg. Gandhi angol titkárnője lesz az első európai, akit a hindu nacionalista mozgalommal kapcsolatban őrizetbe helyeznek.

FEBRUÁR 17.
 egyre kisebb lesz tudván értékesítést fizet rá a szult tehát a profien művészi plasztikák el a szepap 12 ezer városi stó felvonulást — hogy az asz és lássák, milye rátust kell fennek és nem tüzetet.
 stpropagandának ami, ha sikerül tizezer szemetes nélküli szemetes.
 volt olvasható detés:
 jó házból való jó matematikus, jazz-zenekarba. Szíves megkeresé.
 kérem, ne felejt matematikusról, an és elvei fennhajlandó belépmi
ÜSOR
 ár 17.
 és román zene.
 zene. 9.30: Híre. 12.25: Hírek. — 45: Hírek. 3.30: rtesvevés. 4.45: ás. 5: Csokonay angv. 7: Olasz gyarság történel yfelvonások. — majd cigányzene. 21.50: Fu hangv. t. nyű zene. órakoztató zene. játék. 23: Tán. nmofón. a és citera. 22.15 yű zene. 20.30: oztató zene. 20: kus hangv. Brahms, Beetho gorahangv. 8.30: Zsidó zene. bert: H-mol szim z. 21.15: Dalok Mandolin. 23.45: tuár 18. 20: Tenor. 20.20: tek. gv. 9.30: Hírek. Pontos idő. 2.45: káról. 4.45: Ponthírek. 5: Földadása. Modera 5.30: Cigányzene. 6.45: Dalegytel a szerályból. — hangv. és jazz. g: I. és II. Peer onamüvek. ubert: G-dur ná zene. 22.10: Gram Csajkovszkij mű. ne. operett. dalok. 21: Szimf. e. hangv. m. 20.15: Goethe. 2.30: Donizetti és fal és Faust rész V. szimf. émet romantikus ert, Men telsohna

Ugy a Japánok, mint a kínaiak felkészültek a döntő harcra Sanghai körül

Mára várják a japán támadás kezdetét. Egyre erőteljesebben fokozódik a kínaiak védelmi felkészülése. Kínában is a háborus szellem kezd felülkerekedni. A helyzet kiéleződése elkerülhetetlen

A japán háboruspárt már Anglia és az összes hatalmak hajóhadával való leszámolást hirdeti

London, február 16. A Sanghaiba érkezett japán 9-ik hadosztály befejezte felvonulását a hadműveleti területen. A főparancsnok hír szerint 36 órák ultimátumot intézett a kínaiakhoz hadállásaik kiürítésére és visszavonulásra. Ellenkező esetben szerdán teljes erővel megindul a tankok, repülőgépek és hajógyűk tüze által támogatott általános japán támadás. Ezzel kapcsolatban és egyidejűleg Tókióban a hadügyminiszter sajtónyilatkozatban közölte, hogy újabb hadosztályok is menetkészen állanak, hogy Kínába induljanak, ha ennek szüksége mutatkozik. Utba indításukra valószínűleg szükség lesz. A japán kormány annyi embert küld a hadműveleti területre, amennyire ott szükség van, de nyomban visszavonja a csapatokat, ha feladatukat befejezték. A Wusung-Sapey vonalon az általános offenzívát újabb csüörtökre várják. A japánok valószínűleg elejtik a frontális támadás tervét, mert a nemzetközi negyedét ágyutüz érhetné s helyette átkaroló mozdulatot igyekeznek végrehajtani, hogy kikényszerítsék a kínaiak visszavonulását.

Japán csapaterősítések Sanghaiba érkeztek nagyobb koporsószállítmánnal találkoztak. A koporsókban az elesett japánokat szállítják haza. Egy japán katonát a koporsók láttára felkiáltott: Mi szükség volt erre?

Sanghai különböző kórházaiban több, mint 3500 kínai sebesült polgárt és katonát ápoltak, akiknek legtöbbje a légi bombázásoknál kapta sebeit.

Kínai politikai vezetők háborus pártja nyomást gyakorol a most békés megegyezést hirdető Csang-Kai-Sek marsallra. Ennek a nyomásnak tudható be, hogy megbízható hírek szerint — a sanghainankingi vasutvonal mentén a kínaiak öt hadtestet összpontosítottak. A japánokra fennáll a veszélye annak, hogy Sapey esetleges elfoglalása után 100 ezer főnyi jól felszerelt, terepet ismerő, nagy mozgékony katonai erővel találják magukat szemben, akik elbánnak a mocsaras vidék csapdájába került japánokkal.

Egyébként amerikai tiltakozásra a japán főparancsnokság kitélepítette a nemzetközi koncessziós terület japán részéből az ott működő japán főhadiszállást. Eltávolították a nemzetközi negyedből a japán sorkatonaságot is.

Egyidejű jelentés szerint a japán császár felhatalmazást adott a kincstári hivatalnak a sanghai akció céljaira 34 millió yen értékben kincstárjegyek kibocsátására.

Kína ellenállása is fokozódik

London, február 16. A Times sanghaini távirat aszerint a Kuo-Min-Tang nyomást gyakorol a kínai kormányra Sanghai körül a kínai ellenállás fokozása iránt. Azt követelik, hogy a kormány állítson nagyobb haderőt Japánnal szembe és indítson Mandzsuriában is ellenoffenzívát.

Kínában a harci kedvet erősen fokozta a 19-ik kínai hadsereg bálumlatráméltó ellenállása.

A hadműveleti területhez közel eső kínai falvakban és Sanghaiban érezhetővé vált az élelmiszerhiány. Félő, hogy zavargások törnek ki, ha az utánpótlás soká késik. Sanghaiban csaknem kétszáz ezer szakmunkás kereset nélkül lézeng. Most kezdenek segíteni a bajokon azzal, hogy a menekültek tizeit igyekeznek eltávolítani a hadi zónából, de ez meg lehetetlen nehezen megy.

Közben az ellenfelek készülődnek a döntő harcra. A japánok az utóbbi hét nap alatt 22 ezer főnyi megerősítést kaptak,

továbbá számos tankot és újabb tüzerűtegeket. A kínaiak önkénteseket toboroznak s hadseregük tegnap a Hankauból érkezett 3-ik hadosztály 10 ezer emberével megszaportott.

A tókiói lapok azt közlik, hogy a japán akció szerdán kezdődik abban az esetben, ha a kínaiak nem hajlandók önkéntesen visszavonni frontjukat és nyugatra elvonulni.

Meg nem erősítet hírek szerint a kínaiak Wusungot valószínűleg kiürítik. Egyes csapatok már meg is kezdték az elvonulást az erődök körzetéből.

Ez azonban nem jelenti azt, mintha a kínaiak a japán utilmátum követeléseit teljesíteni akarnák.

Tókiói lapjelentések szerint a sanghaini expedíciós haderő magva két hadosztály, amelyet máhás állatokra csomagolható hegyi útegek ágyúit támogatnak. Ezzel a felszerléssel a japán hadsereg nagyobb mozgékonyaságra tesz szert a sanghaini-körül mocsaras terepen.

London, február 16. A Daily Express szerint a japán kormány nem tulajdonít különösebb jelentőséget a népszövetségi közgyűlés esetleges összehívásának. A közgyűlés sem lesz alkalmas arra, hogy

a bonyolult helyzetet megoldja. Japánnak nyomatékos kifogásai vannak a közgyűlés összehívása ellen, de messzemenő konzekvenciákat nem fog levonni s még kevésbé szándékozik kilépni a Népszövetségből.

A Vatikán hivatalos lapja, az Osservatore Romano közli, hogy Kína népszövetségi fődelegátusa, Yen, XI. Pius pápához fordult a távolkeleti konfliktus ügyében s egy jó szót kért a Szentatyától országja érdekében.

A Daily Herald információi szerint Japán abban az esetben, ha a Népszövetség gazdasági bojkott alá helyezné, ellenszolgálna s hajóhadával megszállná a fontosabb kínai kikötőket.

A japán háboruspárt a hatalmak s

Harminc százaléka a német dolgozóknak munkanélkül áll

Stegerwald német munkaügyi miniszter nyilatkozata

Berlin, február 16. Dr. Stegerwald birodalmi munkaügyi miniszter, magához kérte a külföldi újságírókat, hogy ismertesse előttük a német munkanélküliség és a reparációk kérdését. A miniszter mindenekelőtt kijelentette, hogy néhány hét óta kerekén 30 százaléka a német dolgozóknak munkanélkül áll. Minthogy a külföld magas vámjai a német áruk külföldi elhelyezését ugyszólván lehetetlenné teszi, valószínűleg rövidesen emelkedni fog a munkanélküliség száma. A legelemibb emberi morál tehát — mondotta a miniszter —, hogy a szerencsétleneket, akiknek egyetlen kívánságuk, hogy dolgozhassanak, ne engedjük éhen pusztulni. Ez egyébként egyetlen eszköz arra, hogy a szélsőséges politikai elemek hálójába ne kerüljenek. Ha nem adunk nekik enni, akkor mi magunk vagyunk

felelősek a kétségbeesés kirobbanásáért. A munkanélküli segély egyre csökken és már oly kicsiny, hogy félni kell ettől a kirobbanástól.

Egy angol újságíró megkérdezte a minisztertől, vajjon a munkanélküliséget nem-e a gyors racionalizálás idézte elő. A miniszter kijelentette, hogy a német racionalizálás jelentőségét általában túlozzák. A német ipar 1908-tól 1931-ig olyan befektetéseket eszközölt, hogy a racionalizálás miatt nem kellett volna a munkások millióinak az utcára kerülniök. A munkanélküliséget ugyszólván egyedül a német áruknak a külföld elől való elzárása idézte elő.

Egy francia újságíró megkérdezte a minisztertől, vajjon abban az esetben, ha a jóvátételeket törölnék, megszűnne-e a német gazdasági krízis?

— A gazdasági krízis lassanként

elsősorban Anglia hajóhadával való leszámolást sürget.

A helyzet állandó kiéleződése elkerülhetetlen.

London, február 16. A Daily News Chronicle távirata szerint Hai-Kiang tartományi kormányzója a Mukdenben Kirin-s Mukden kormányzóival tanácskozást folytat. A megbeszélésen előkészítik a független Mandzsuria proklamálását.

A Népszövetség tanácsa már csak Japánnak küldött jegyzéket

London, február 16. Lapzártakor érkezett jelentés szerint a Népszövetség tanácsa Japán és Kína delegátusainak távollétében tárgyalta le a távolkeleti konfliktus újabb kialakult eseményeit. A Népszövetség tanácsa úgy döntött, hogy nem hívják össze a népszövetségi tanács rendkívüli ülését. Ettől függetlenül azonban — az általános várakozás ellenére — a Népszövetség tanácsa kimondta, hogy a japán-kínai konfliktus ügyében elejti a kétoldali felelősséget és egyedül Japánhoz intéz újabb jegyzéket, amelyben most már kategórikusan felszólítja arra, hogy hagyja abba a távolkeleti támadásokat. A Népszövetség tanácsa a tanácsülés befejezése után a döntést azonnal továbbította Tókióba, még pedig anélkül, hogy igénybe vette volna Japán népszövetségi delegátusának közvetítését.

alább hagyta. Ocsón tudnánk áruinkat előállítani, — mondotta a miniszter —, amíg lehetővé tenné a német áruk nagymérvű kihelyezését és megélné a német kereskedelmet. Ehhez azonban természetesen szükség lenne a nagy nemzetek új vámpolitikájára. Ennek a politikának irányelve pedig nem lehet más, minthogy a nemzetközi verseny helyébe a nemzetközi szolidaritás lépjen.

Stegerwald miniszter végül kijelentette, hogy a bázeli gazdasági szakértők szerint nincs idő a halogatásra, mert a krízis félelmetesen közeledik a mélypont felé. Nagyon félő, hogy a robbanás Németországban fog megtörténni és innen fog átcsapni Középeurópa többi országaira. Ezt pedig a többi országok érdekében is meg kell minden körülmények között előzni.

A kamarában már nem is veszekednek, mert minden politikus az események drámai alakulását figyeli

Még mindig az uttörvényt tárgyalják a kamarában

Bucuresti-Bukaresti, február 16. A kamarai ülésen Miclescu alelnök szót emelt annak az incidensnek ügyében, amely hétfőn közte és Trancu-Iasi között játszódott le. Trancu-Iasi ugyanis a hétfői ülésen ezt kiáltotta az elnök Miclescu felé: szegyelje magát. Miclescu rendreutasította, amire Trancu-Iasi kijelentette, hogy egy előző ülésen ugyanezt mondotta neki maga Miclescu. Az alelnök a keddi ülésen kijelentette, hogy fentartja Trancu-Iasira tett megjegyzését. Ezután foglalkozott az Indreptarea-ban megjelent cikkeivel, amelyet perfidiának minősített. Felszólítja Trancu-Iasit, mondja meg miért állította azt róla, hogy neki nincs jogosultsága elnökölni a kamarában?

Trancu-Iasi nem hagyja magát karóba huzni

Trancu-Iasi: A gyűlés előtt megmondottam Pompei elnök urnak, hogyha az ország helyzete nem lenne olyan súlyos, tudnám, hogy védekezem Miclescuval szemben, de a mai súlyos időket nem tartom alkalmasnak személyes vitára. Egyszerűen kijelentem, hogy én csak visszaadtam Miclescu ur szavait.

Trancu-Iasinak a súlyos időkről tett kijelentése mélységesen jellemző a parlamenti helyzetet, amelynek tagjait már a személyi viták sem érdeklik, a küszöbön lévő fontos politikai események miatt.

Miclescu azonban tovább is erősködött: De miért nincs nekem jogom arra, hogy alelnöke legyek a kamarának?

Trancu-Iasi: Mit akar még tőlem? Nem elég, hogy tegnap kétszer rendreutasított. Karóba akar huzatni?

Carlan képviselő interpellál a Suceava megyei ipariskolánál történt visszaélésekről.

Elmaradnak a cukorinterpellációk

Scutaru bejelenté, hogy az összes hozzácsatlakozó interpellálók nevében lemond csüörtöki interpellációs jogáról, hogy a cukor vámjának felfüggesztéséről beterjesztett törvényjavaslatot minél előbb letárgyalhassák.

Mirescu szociáldemokrata sürgeti a vizsgálatot több beszarabiai lap elkobzása ügyében. A miniszterelnök vála-

szol és bejelenté, hogy a vizsgálat adatait a képviselőház elé fogja terjeszteni.

Megkeresik az elveszett törvényjavaslatot

D. R. Ioanitescu egy bizonyos törvényjavaslatról beszél, amely szerinte az igazságügyminisztériumban elveszett, de amellyel kapcsolatban bizonyos taxákat már kivetettek az iparosokra. Kéri az ügy tisztázását.

Pop Valer igazságügyminiszter kijelenti, hogy a javaslatot megkeresteti, beterjeszti és a pénzügyminisztérium hozzájárulásával az illető taxák alól esetleg mentesíteni fogják az iparosokat.

Napirenden D. R. Ioanitescu részletesen boncolta az uttörvényjavaslatot.

— Csata Északafrikában egy francia különítmény és a támadó benszültek között. Párizsból jelentik: Az északafrikai Marrakesch közelében egy előretolt francia különítmény és támadó benszültek között csata folyt. Francia részről 2 altiszt és 12 katona a harcban elesett, 2 altiszt és 6 katona megsebesült. Sikertől a benszülteket visszaverni.

edmennyci Nagyváro... Hayessod pany

inget bevezetés... adon február 7-én... pany. A meeting... fred Reifer kamara... Gelber történet... busch a consiliul... oltak.

te a Passage-mozg... anfred Reifer nagy... ámolót tartott nagy... előtt. Dr. Manfre... édei kitünő hatása... od akcióra is, amel... viszonyok dacára... indult meg.

uj élet vonult... onista mozgalomb... k teljes aktivitás... rendezik a küll... amelyen a Kere... legátusai: prof. S... er tartanak maga... ádasokat.

sidó Nemzeti Szöve... es ennek végrehaj... ztottak egy 30 tag... tságot. Silberbus... el Nagyvárad zsid... vállóbb hölgyei az... egalakitsák a Wis... t s e célból elők... asztottak, amelyne... Geist Renée, d... osenberg Mancsi... apcsolódtak a Kere... és a kíséretet ne... részét vállalták. S... áások megtartásá... zó delegátusokat, v... előadó meghívását

Szövetség is nag... ramot dolgozott... filvánulása a kedde... rium lesz, amelyne... Gelber és Profeszo

od-delegáció febru... ndez Nagyszalontá... radi kampánnyal pá... atják: Alesd, Beis... Mihai, Margitta... is.

ETI ÉLE

helyicsoport ma es... City kávéház küll... 9 órákor, dr. We

legközelebbi össze... rakor tartja meg

kségieté

AM: ab 60 lei pro 100 k... fa 68 lei pro 100... 200 lei-ig ölenk... szerint et házhoz szállít... emélyesen a pont... a jó minőségről. drei (Hosszu u.) Gyufagyár u.) telep. T GÉZA Telefon 50.

UJ KELET Legújabb hírek

Titulescu órákhosszat tárgyalta Bukarestben Maniu Gyulával

A határrevíziós agitáció nemzeti kormány felé irányítja a belpolitikai válságot

A Jorga kormány csak a konverziós javaslat megszavazásáig marad helyén, de lehet, hogy addig is Jorga helyett Argetoianu veszi át a kormányelnökséget

A hét végére külpolitikai koronatanácsot készít elő Titulescu

Bucuresti-Bukarest, február 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukarest a belpolitikai feszültség lázas óráit és napjait éli át. Titulescu hazaérkezése óta egymást követik a királyi audienciák, pártvezérek közötti tanácskozások, pártvezetőségi ülések. A parlament folyosóin az azelőtt hangos és izgatott vitaközpontokat fojtott suttogás váltotta fel. Az ülésteremben ásitó unalom mellett tárgyalják az uttörvényt, a rendszerint vihart okozó bejelentések is elmaradtak.

Titulescu eddigi tárgyalásai során két dolog lett világossá. Az, hogy

súlyos külpolitikai gondok hozták háza s hogy a külpolitikai események elkerülhetetlenül vissza fognak hatni a belpolitikai helyzet alakulására is.

A kormány, helyesebben szólva Jorga miniszterelnök ma már csak formailag van a helyén. Argetoianu a konverzióval kapcsolatos áldozati adó tervéről már vasárnap értesítette az ellenzéki pártok vezéreit.

Jorga azonban hétfőn délelőtt még semmit sem tudott erről a tervről, amelyet lapjában, a Neamul Romanescben, amely hétfőn délután két órakor jelent meg, kategorikusan megtagadott.

Délután három órakor pedig összeült a miniszertanács, amely elfogadta Argetoianu tervét. Jorga érthetően el van keseredve, kormányának azonban technikai okokból helyén kell maradnia a konverziós javaslat megszavazásáig. Ha Jorgának ehhez nem lesz kedve, úgy Argetoianu veszi át a kormány tényleges irányítását.

Hogy mi lesz a konverzió megszavazása után, azt pillanatnyilag nem lehet tudni. Egyelőre Titulescu lázasan folytatja tanácskozásait. Tegnap felkereste Mihalachet, Iuniant, Madgearut, Argetoianut, Ducát, Filaliti külügyi államtitkárt, Vladimir Christit beszarabiai alminisztert, majd Averescu marsallt. Eddig úgy volt, hogy Titulescu szerdán utazik vissza Genfbe, tegnap azonban táviratozott szállodájának a Hotel Bergu nek, hogy csak szombaton indul Bukarestből. Titulescu ma újabb audiencián jelent meg a királynál, aki ismét meghívta ebédre.

Ma délelőtt Titulescu újabb kihallgatáson volt az uralkodónál, akinek beszámolt eddigi megbeszéléseiről. Előzőleg Stefanescu Amza tábornok-hadügyminiszter látogatását fogadta, akivel hosszas megbeszélést folytatott. Délután egyegyed 4 órakor a nagyváradi gyorsral Bukarestbe érkezett Maniu Gyula, akit Titulescu kérésére táviratilag a fővárosba. Az állomáson a nemzeti parasztpárt összes vezetői várták a volt miniszterelnököt, aki este hét órakor Popovici Mihály lakásán találkozott Titulescuvval.

A két államférfi, akiket szoros barátság fűz egymáshoz, együtt vacsoráztak és órákon keresztül tárgyaltak egymással.

Politikai körökben általános a vélemény, hogy Maniu, aki nemrég volt Bukarestben és azzal távozott, hogy hosszú ideig ismét nem látogat el a fővárosba, nagyon komoly okok miatt szakitotta meg badacsonyi visszavonultságát.

Titulescu és Maniu találkozását a napirenden levő tárgyalások kulminációs pontjának tekintik. Egyre valószínűbbnek látszik, hogy a hét végén koronatanácsszerű megbeszélés lesz a kormány tagjai és a politikai pártok vezetői között a királyi palotában.

Az atmoszférára jellemző, az az incidens,

amely a kamara ma délutáni ülésén játszódott le. Trancu Jasi volt averszkánus minisztert Pompei elnök rendreutasította Miculescu alelnökkel szemben tanúsított magtartása miatt, mire Trancu Jasi megjegyezte:

— Az ország oly súlyos órákat él most át, hogy nincs idő személyi torzalkodásokra.

Az Adeverul legutóbbi számában azt írja, hogy mégis úgy látszik, hogy Titulescu látogatása alkalmával belpolitikai kérdések is felmerültek. Különösen nagy

fontosságot tulajdonít Maniu és Vaida Bukarestbe való hívásának, mert kizártnak tartja, hogy az uralkodó és Titulescu csak azért hívták volna Maniut Bukarestbe, hogy ott őt a londoni követ külpolitikai eseményekről informálja.

Politikai körök véleménye szerint a sűrű királyi audienciák és a pártvezérek tanácskozásai egy jövő kormány megalakítását célozzák.

A lap szerint Romániának indokolt az aggodalma a külpolitikai eseményekkel kapcsolatban, mert nem rendelkezik a

A moszkvai rádióleadó állomás két órával a bukaresti parlament ülése után közölte a dinasztikus kérdés vitáját

Titkos szovjet-leadó állomást keresnek Romániában

Bucuresti-Bukarest, február 16. A képviselőház szombati ülésén, amint ismeretes, interpelláció és vita hangzott el, egy az averscanusok hivatalos lapjában, az Indreptareban XXX aláírással megjelent cikkéről. Az ülés befejezte után két órával a moszkvai rádióállomás már rész-

letes tudósítást közölt a képviselőháznak erről az üléséről. Tekintettel arra, hogy a bukaresti rádió az ülésről csak később referált, bizonyosra veszik, hogy a szovjetnek titkos rádióleadója van Romániában. Az egész bukaresti sajtó erőlyes intézkedéseket követel a kormánytól.

Huszezer frank jutalmat tűztek ki a nizzai expressz bombamerénylőinek kézrekerítői számára

PARIZS, február 16. A nizzai expressz elleni bombamerénylet tettesének nyomra vezetője részére a párizs—lyoni vasúttársaság 20 ezer frank jutalmat helyezett kiállításba. A bomba explóziója hatalmas robbanással ment végbe a megrázkódtatta az egész környéket. A merényletnél használt robbanószer azonos a jütteborgi és a biatorbágyi merényletnél használt bombával. A mozdonyvezető elmondotta, hogy a síneken kékes fűtőfényre lett figyelmes, ami csak gyújtószinór tüze lehetett s erre nyomban lefékezte a teljes menetbességgel haladó vonat. A hatóságok meg vannak győződve arról, hogy a merénylők az explózió helye közelében tartózkodtak.

Manolescu-Strunga szerint azért drága a cukor, mert a cukorközpont tisztviselői zsidók

A kereskedelemügyi miniszter tiltakozása ellenére parlament elé kerül csütörtökön Scutaru képviselő javaslata, amely a cukor vámjának eltörlesztését kívánja

Bucuresti-Bukarest, február 16. Scutaru képviselő, aki a cukorkampányt vezeti, ma visszavonta csütörtökre kitűzött interpellációját az összes interpellálók nevében, hogy a vámtarifá 449. pontjának megváltoztatásáról szóló törvényjavaslatát minél hamarabb tárgyalás alá vehessék. Ez a törvénytervezet csütörtökön minden valószínűség szerint szavazásra kerül és

a csütörtöki ülés így a cukor bel-földi termelésére és a cukor árának alakulására döntő fontosságú lehet, mivel bizonyosra veszik, hogy a cukor behozatali vámját megszüntetik.

A kamara ipari és kereskedelmi bizottsága Busila mérnök elnökelete alatt ülést tartott. Ezen Scutarunak azt a parlamenti kezdeményezéséből betherjesztett javaslatát vitatták meg, amelyben a cukor vámtarifájának leszállítását, illetőleg felfüggesz-

tését kéri. Vasilescu Carpen ipar és kereskedelmi miniszter a kormány nevében elvetette a javaslatot. Ugyanilyen jögon — mondotta — bármely iparcikk vámjának törlesztését lehetne kérni.

Adatokat hozott fel annak bizonyítására, hogy a cukor ára Romániában nem aránytalanul magas, a tiz lejes taxára pedig feltétlenül szüksége van az államnak.

Scutaru, Stanoiu és Gheorghe Cuza a javaslat mellett szólaltak fel. Scutaru többek között kijelentette, hogy csehszlovák cukrot az összes költségekkel husz lejért lehetne behozni az országba. Manolescu Strunga liberális szerint a cukorközpont a bajok főforrása és felemlítette, hogy itt az egész tisztviselői kar zsidó.

Scutaru javaslata csütörtökön a kamara elé kerül.

nemzet egységét képviselő kormány sőt kormánya a nemzeti akaraton áll és a legkisebb népszerűséggel sem rendelkezik. Titulescu ugyan nem kapt megbizást kormányalakításra, de

a jelek azt mutatják, hogy adott pillanatban, esetleg már rövid időn belül a kormányalakítás irányában is megkezdheti tevékenységét.

Az Adeverul úgy véli, hogy a kormányválság a konverziós javaslat megszavazása előtt nem következik be. Lehet, hogy Jorga még előbb lemond, de ekkor a konverziós javaslatot egy Argetoianu vezette alatti kormány intézné el.

A liberális hivatalos lap, a Viitorul értesül, hogy Jorga egyenesen a kormány elleni támadásnak minősíti Titulescu látogatását, amit helyrehozhatatlan hibának tekint.

Jorga továbbra is megmarad amellett az álláspontja mellett, hogy a kormányynak sürgősen távoznia kell és az uralkodóra kell bízni a helyzet megoldását.

Kormánykörök a kormány sorsát illetően nagyon pesszimisták és nyíltan hangzóvájk, hogy az ország kormányválság alá áll és

a válság még ezen a héten bekövetkezik.

Jorga miniszterelnök kedden délután újra kihallgatáson volt az uralkodónál. Kihallgatás másfél órát tartott és annak mindenütt nagy fontosságot tulajdonítanak.

Averescu marsall cikkeivel kapcsolatban ma az a vélemény, hogy a marsall kitűnően kivágta magát és erőlyes lépésével elnémította ellenfeleit. Idézik nemzeti parasztpárt és a liberális párt felé dobott érveit, amelyek szerint megfogad el leckét a dinasztizmusról sem gyulafehérvári, sem a Dácia terebme lovagoktól.

Az erdélyi képviselő a királynál ti fakozná az ötszázalekos vagyon dézsmá miatt

Bucuresti-Bukarest, február 16. Mihali Tivadar, Comsa Ionel szenátor és Bontescu volt földmívelésügyi államtitkár keddre értekezletre hívták össze az összes erdélyi, bányási, körösvidéki és máramarosi képviselőket politikai pártállásra való tekintet nélkül, hogy a mezőgazdasági adósságok konverziósának ügyét megtárgyalják és az erdélyi javaslatot a kormány elé terjesszék. A kérdést az értekezleten Bontescu Viktor volt államtitkár ismertette. Az akció vezetői a keddi napon memorandumot nyújtottak át a királyi palota marsall hivatalában és együtal audienciát is kértek. A királyi audiencia napját még nem határozták meg, az uralkodó előtt azonban Mihali Tivadar, Comsa és Bontescu együttesen fognak megjelenni. Munkatársunk kérdésre Mihali Tivadar a következőket mondotta: A konverziót mindnyájan akarjuk, de nem a hitellelet megőlésevel.

Bezárják a bukaresti egyetem, ha tovább folynak a zsidóverések

Bucuresti-Bukarest, február 16. A bukaresti orvosi fakultás dékánátusa a fakultáson történt incidensekkel kapcsolatban, amelynek során zsidó hallgatókat inzultáltak, hirdetményt tett közzé. Hirdetményében a fakultás tanári karának határozata alapján közli, hogyha az incidensek megismétlődnek, úgy az előadásokat és a laboratóriumi gyakorlatokat az év végéig felfüggesztik s ennek a helyzetnek minden következményeit és felelősségét a diákokra hárítják. Felhívja a tanári kar a diákságot, hogy a komoly elemek öntudatos akcióval fékezze meg azokat, akik zavarokat igyekeznek támasztani.

FRATERNITAS Könyv. és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. szám. Telefon 9-77

Taxa postala
platite in numer
No. 224.716-92

da Baron L. Pop
Telefon: 9-77. E
vonta 110, negy
000, egészevre
havonta 1, negy
egészevre 10 de
értékü valuta. H
szerint. Az „Uj
bánság zsidós
Cukreink utas
rás megjelöles

Rossz ajánlói

Oh nem! A belü
tiltotta be Fischer J
kiseb máramarosszi
kal több esze van a
nak, mintsem ilyesm
Egyszerűen csak a
nem ajánlja az egész
A többi már a pre
Azért prefektus, h
sorok között is.
Olvasott is és egy
két zsidó képviselő n
Nyilván jól olvaso
zött a prefektus. Me
torok ruccannak ki
visznek magukkal aj
ügyminiszterrel. Adn
de esendőröket is, ak
gatóságot.

De mit akarnak ol
gyében, akiket a be
zette nem ajánl?
Hogy miért nem aj
Hiszen a zsidó kép
a választóikat arra,
cuzisták vagyonát, n
letre, verekedést se
dek adó elengedést,
biztatnak senkit sem
mal szembeni kötelez
Egyszerűen csak az
Ugylátszik ez a leg
Mert a belügymini
senkinek sem, hogy
gassa.

De mit akarnak ol
gyében, akiket a be
zette nem ajánl?
Hogy miért nem aj
Hiszen a zsidó kép
a választóikat arra,
cuzisták vagyonát, n
letre, verekedést se
dek adó elengedést,
biztatnak senkit sem
mal szembeni kötelez
Egyszerűen csak az
Ugylátszik ez a leg
Mert a belügymini
senkinek sem, hogy
gassa.

De mit akarnak ol
gyében, akiket a be
zette nem ajánl?
Hogy miért nem aj
Hiszen a zsidó kép
a választóikat arra,
cuzisták vagyonát, n
letre, verekedést se
dek adó elengedést,
biztatnak senkit sem
mal szembeni kötelez
Egyszerűen csak az
Ugylátszik ez a leg
Mert a belügymini
senkinek sem, hogy
gassa.

A marsall „me

Averescu marsall
történelem kalamárisá
dik támadó cikkeit az
„Mene tekel fáesz”
Voda”. Természetesen
dást a titokzatos „XX

A cikkből baj lett.
Zások az uralkodó ma
fidül átlátszók voltak
ban is szóvátették az
Az összes pártok o
marsallt, aki szűkség
magyarázkodást. Lapj
eképpen nyilatkozik t
1. Nem ó a „XXX”
2. Mégis jól esik r
hogy ó az.
3. Csak olyan cikke
lősséget, amelyeket sa
4. Az „XXX” cikke
felelősséget.
5. Az „XXX” cikke
kivetni való.

6. Ha volna is ben
cikk a szerző jóhiszer
fakadt.

7. A Cuza Voda cil
királyt.

8. Rosszul tette Jorg
cikket felolvasni a k
házasbályok értelmé
lyét nem szabad vita
Igy a marsall. Mind
gosítás csakugyan telj

Különös passzió

Ez a Jorga hiába há
őszüt meg hosszú feke
olyan, mint egy gyerm
Minden pillanatban
miért, folytonosan duzz
fejét, hoganyn csipkedje
bosszantotta.

Ha meg rajtakapják
nyelvöltögetésen, mes
egy vásott fiu és onna
— Nem én voltam.

Itt van például ez a
londoni követ fogta n
Hajazött anélkül, hog
volna a miniszterelnök
akármilyen nagy ur is
mégis a főnöke. Jorg
szurult. Hogy ez a Titu
on is mer járni. Nem e
egyetlen miniszterelnök
alakú miniszterelnök é